

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:640

av Olof Lavesson (M)

Systembolagets öppethållande på söndagar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att låta Systembolaget AB hålla öppet även söndagar och helgdagar.

Motivering

Sveriges alkoholpolitik är och skall vara restriktiv. Det övergripande målet är att främja folkhälsan genom att minska alkoholens medicinska och sociala skadeverkningar. Detta har man främst gjort genom att begränsa tillgången till och minska efterfrågan på alkohol, men också genom att öka kunskapen om konsekvenserna av alkoholdrickande och erbjuda bra vård och behandling.

Riksdagen beslöt 1999 att Systembolaget på försök skulle få ha öppet på lördagar till kl. 15.00 i vissa områden i landet. Försöket med lördagsöppet skulle följas löpande och utvärderas efter ett år. Den forskarledda utvärderingen av försöket mätte dels skillnader i alkoholförsäljning, dels olika skadeindikatorer som misshandel mot kvinnor inomhus där offer och gärningsman är bekanta, misshandel utomhus, misshandel totalt samt rattfylleri.

Utvärderingen visade att sedan försöket med lördagsöppet infördes år 2000 ökade alkoholförsäljningen förvisso något mer i experimentområdet än i kontrollområdet. När det gäller de olika skadeindikatorerna visade det sig dock att ingen av indikatorerna på misshandel visade någon klar ökning. Antalet rattfylleribrott ökade något mer i experimentområdet än i kontrollområdet, men analyserna tydde på att denna ökning förmodligen berodde på polisens riktade kontroller mot områden nära lördagsöppna systembutiker.

Forskarnas rapport visade tydligt att de farhågor många hade om ökat våld i samhället om Systembolagets butiker tilläts ha lördagsöppet inte hade infriats. Det hade inte blivit några större förändringar när det gäller misshandel, rattfylleri eller andra alkoholrelaterade brott under försöksperioden. Alla förändringar som skett låg inom felmarginalen. Följaktligen föreslog regeringen för riksdagen att Systembolaget från den 1 juli 2001 skulle tillåtas att ha öppet på lördagar längst till klockan 15.00 i hela landet.

Detta är tretton år sedan. Idag är det knappast någon som ifrågasätter Systembolagets öppethållande på lördagar. Snarare har frustration väckts hos den som tvingats inse att just det Systembolag man åkt till stängt kl 14.00 istället för 15.00, eller att man missat att just denna lördag råkat sammanfalla med en helgdag.

Med ovanstående i åtanke kan man på goda grunder ifrågasätta det rimliga i att riksdagen fortfarande sätter gränser för vilka veckodagar Systembolaget ska få ha öppet. Systembolaget är ett ansvarsgillt bolag vars uppdrag tydligt vilar på omsorgen om folkhälsan. Lika lite som det runt det senaste sekelskiftet innebar hot mot folkhälsan att Systembolaget tilläts ha öppet så att svenska folket kunde köpa en flaska vin till sin lördagsmiddag, lika lite torde det inverka på folkhälsan att man skulle få göra samma sak till sin söndagsmiddag.

Målet för den statliga alkoholpolitiken bör vara det som inledningsvis anges i denna motion. Inte att medelst pekpinningar och detaljregleringar hindra ansvarsfull försäljning och konsumtion. Det svenska folket torde vara redo att under kontrollerade former kunna axla ansvaret att få köpa öl, vin och starksprit veckans alla dagar. Mot bakgrund av detta bör det av riksdagen reglerade kravet på söndags- och helgdagsstängt hävas.

Olof Lavesson (M)